

'in Gods naam: liefde en trouw!'

Inleiding, stilte, gebed

Goedemorgen en welkom hier in de NAAM van die ENE die we noemen Vader/Moeder, Zoon en heilige Geest. Amen.

'Het is wel veel liefde' hoorde ik van de week op de koorrepetitie. Ja, het is ongegeneerd veel liefde vandaag. Maar niet van het romantische soort, allesbehalve zelfs. Het gaat over de liefde die ons gegeven wordt, het gaat over de liefde die van ons verwacht wordt als gelovige mensen. Het gaat over de mogelijkheid van wederkerigheid van Gods liefde en onze liefde en over de onverbreekelijke trouw van die ENE die een oproep is aan ons om ook trouw te zijn. Het gaat over het bijzondere van liefde en trouw in Gods NAAM en het gaat over het alledaagse ervan.

We horen over liefde, zingen over liefde, spreken over liefde, ontvangen liefde in brood en wijn. En we beginnen met stil worden...

ENE,

open onze oren, onze ogen, en onze handen,
open ons verstand, ons hart en onze ziel
voor uw onophoudelijke scheppingskracht,
voor uw Levend Woord Jezus,
voor uw allesdoordringende Geest van liefde,
dit uur en altijd weer.
Amen

Overweging bij Deuteronomium 6, 1-9 en Johannes 13, 31-35

Het is weliswaar de vijfde zondag van Pasen, maar bij Johannes zitten we vandaag aan het laatste avondmaal en Judas Iskariot is net vertrokken. De elf blijven met Jezus achter en hij begint te spreken, ruim drie hoofdstukken lang, af en toe onderbroken door een meer en soms minder zinvolle vraag van een leerling. Wij hoorden het begin van die toespraak.

In die paar verzen van vanochtend wordt veel aangeraakt wat verderop uitgewerkt wordt: de grootheid, heerlijkheid van de Mensenzoon die de grootheid, heerlijkheid van God laat zien: zie je de een, dan zie je de ander ook. Jezus' vertrek uit deze wereld wordt aangekondigd. En er komt een opdracht, een nieuw gebod: heb elkaar lief, zoals ik jullie heb liefgehad. Het moet het kenmerk worden van de Jezusbeweging.

Dat nieuwe gebod komt echter bepaald niet uit de lucht vallen. Immers: Deuteronomium 6 laat ons horen waarop dat nieuwe gebod gebaseerd is: *Sjema Israël, Adonai Elohenu, Adonai Echad. Hoor Israël, de ENE is onze God, de ENE is de enige.* Dat *sjema* betekent niet alleen een passief horen, maar ook: beseffen, tot je door laten dringen, actief luisteren. Dit horen roept op tot bewustwording en handelen. De tien woorden, de tien geboden die gaan over de relatie van mensen met God en met elkaar komen hieruit voort. Dit is de traditie waaruit Jezus leeft. Dit is de God waarmee hij zich verbonden weet, waaruit hij voortkomt en waarnaar hij zal terugkeren. Alle reden om een lofzang in majeur te zingen over hoe groot de ENE is, oneindig erbarmend, genadig en lankmoedig, rijk aan liefde en tot in eeuwigheid trouw aan haar schepping.

In onze acclamatie na het Johannesevangelie zongen we in mineur. In die net iets andere noten klinkt voor mij door dat elkaar liefhebben in het voetspoor van Jezus niet alleen een gave, maar zeker

ook een opgave is. Het tot je door laten dringen wat dat betekent in jouw eigen leven en daar naar handelen is nooit klaar.

Er zijn gelukkig mensen – de na vandaag heilige karmeliet Titus Brandsma, Fries en import-Brabander, is er een voorbeeld van – die ook in de meest angstige en mensonterende omstandigheden die liefde voor de ENE, voor de Gezalfde, voor de medemens hoog kunnen houden. Het lijkt wel vanzelfsprekend voor hen. Maar ook Brandsma, zelfs hij, had een korte periode een inzinking toen duidelijk was dat voor hem de weg naar een Duits concentratiekamp onvermijdelijk was. Om met Jezus te spreken: ‘Laat deze beker aan mij voorbijgaan’, maar de beker ging niet voorbij. Toen hij uiteindelijk in Dachau aankwam kon Titus Brandsma blijkbaar zoals Jezus geloven: ‘Niet mijn wil, maar uw wil.’ En zo was hij in staat om te bidden voor bewakers, zo kon hij een krachtbron blijven voor medegevangenen. Lichamelijk ging hij ten onder, maar zijn ziel leek alleen maar te groeien in kracht en in liefde.

Dit zijn indrukwekkende mensen, maar – eerlijk is eerlijk – je kan ook ontmoedigd raken van zo’n voorbeeld. Titus Brandsma leek dit te weten want hij schreef ooit: ‘Wij zijn niet geroepen om in het openbaar levend grootse, opvallende en druk besproken dingen te doen [...] Het is wel onze plicht om de gewone dingen op grootse wijze te doen, dat is met een zuivere intentie en de inzet van heel de persoonlijkheid.’

En toen dacht ik: dat heb ik van de week zien gebeuren op de Tilburgse High en Intensive Care van GGz Breburg. Samen met een activiteitenbegeleidster heb ik daar een wekelijkse gespreksgroep rondom zingeving. Van de week nam er een bijzonder koppel deel. De ene helft was Angeline, een vrouw van tegen de zestig, die vanwege haar ernstige psychische verwarring een aantal dagen opgenomen was geweest op de kleine Intensive Care unit van de afdeling. Nu was ze op de veel grotere High care afdeling aanwezig, maar nog wel met een-op-een begeleiding. De andere helft van het koppel was haar begeleider van dat moment: een beveiligder die Mohammed heette, een jongeman van in de twintig en vrij tener. Dat viel me op, want heel vaak zijn de beveiligers die op de HIC werken kleinere of grotere kleerkasten.

Hoe dan ook: voor Angeline en Mohammed was deelnemen aan zo’n groepsgesprek duidelijk nieuw, en de opdracht (‘schrijf of teken iets over: liefde voor jezelf’) viel hen niet licht. Maar: Mohammed begon op een gegeven moment te schrijven en bleek naderhand een aantal prachtige wijsheden te hebben genoteerd. En Angeline ging samen met mijn collega aan de slag, ze maakten samen iets, en zij werd steeds spraakzamer. Zij sprak verschillende keren uit hoeveel steun ze die dag aan Mohammed had. Ik kon het begrijpen, want er ging rust, respect en bescheidenheid van hem uit, zo jong als hij was. Er ontstond al doende iets moois in de groep. En een andere deelnemer, een erg verwarde man die zo af en toe de plank precies wél raakt, zei op een gegeven moment: ‘Wij zijn even in de hemel’. En zo was het ook: schooierende liefde vond een plaats in een bij elkaar geraapt zootje mensen afgelopen donderdagmiddag op Jan Wierhof 5.

Vooraf Mohammed deed dat uur een gewoon ding op grootse wijze met een zuivere intentie en met inzet van heel zijn persoonlijkheid. En ik vermoed dat hij zich er niet van bewust was, dat het voor hem iets vanzelfsprekends was. Het kán dus, gewoon in je werk, in je dagelijks leven. Dit is alledaagse heiligheid, dit is liefde en trouw in Gods NAAM.

Genoeg gepraat. Laten we biddend zingen over die goddelijke overal schooierende liefde, dat zij ook in ons een verblijfplaats mag vinden. Amen.

Voorbeden met acclamatie: *Die Gij geteld hebt* (RB I, 239)

ENE,

Wij vragen U dat wij,
ook al gaat het ons verstand te boven,

blijven vertrouwen
op uw liefde in en voor deze wereld

Zingen: Die Gij geteld hebt

Amen

Slotwoord en zegen

Voordat ik afsluit met gedicht en zegenbede: het slotlied is veranderd. Het geplande 'Liefde heeft geen longen' kregen wij afgelopen donderdagavond niet goed genoeg gezongen, dus dat wilden we u (en ook onszelf en Erna) deze morgen niet aandoen. Daarom sluiten we dadelijk af met een ander lied: *Nu nog met halve woorden*. Maar de rode draad blijft: Liefde, liefde. U vindt het lied in de rode bundel, deel II, nr. 23.

Tot slot... een gedicht, een gebed misschien wel, van Marinus van den Berg

Je toevertrouwen
aan een ander
als je kwetsbaar bent.

Je toevertrouwen
aan een ander
zonder je uitgeleverd te voelen
zonder je slechts overgeleverde te weten.
Je eigen gezicht,
je eigen waarde
hooghouden.

Je toevertrouwen
als je zelf niet meer kunt,
zonder gezichtsverlies.

Dat vraagt om
mensen die zichzelf
en elkaar hoogachten.

Laten we staande bidden om Gods zegen bij ons streven naar hoogachting voor de ENE, voor elkaar en voor onszelf...

Moge Zij ons zegenen en behoeden
Moge Zij haar gelaat over ons doen lichten en ons genadig zijn
Moge Zij haar gelaat naar ons toekeren en ons vrede geven
Amen